

**ВПРОВАДЖЕННЯ
СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN
TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF
ENSURING QUALITY TRAINING OF FUTURE
SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

**збірник наукових праць за матеріалами
Міжнародної (заочної) науково-практичної
конференції**

21-22 лютого 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ
ТА ФАХОВИХ МЕТОДИК

**ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN TECHNOLOGIES
IN THE PROCESS OF ENSURING QUALITY TRAINING
OF FUTURE SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

Збірник наукових праць

Хмельницький – 2024

Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти

УДК 371.134/373.21:005.342(063)

В 82

Рекомендовано до друку рішенням кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик (протокол № 7 від 26 лютого 2024 року) та вченої ради (протокол № 2 від 28 лютого 2024 року) Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Рецензенти:

Атрощенко Тетяна Олександрівна, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету, доктор педагогічних наук, професор, м. Мукачево;

Галус Олександр Мар'янович, проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, заслужений діяч науки і техніки України, доктор педагогічних наук, професор, м. Хмельницький;

Гнізділова Олена Анатоліївна, завідувач кафедри дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук, професор, м. Полтава.

В 82 Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти: збірник наукових праць / укладачі: Мисик О.С., Миськова Н.М., Онофрійчук Л.О., Пісоцька Л.С., Розгон В.В.; За заг.ред. проф. Зданевич Л.В. Хмельницький : ХГПА, 2024. 778 с.

У збірнику наукових праць представлено матеріали Міжнародної (заочної) науково-практичної конференції «Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти» (21-22 лютого 2024 року), які включають статті відомих учених України та закордонних країн, викладачів закладів вищої освіти, докторантів, аспірантів, здобувачів, практичних працівників закладів освіти з таких напрямів: сучасні підходи до забезпечення якості управління в системі дошкільної освіти; психолого-педагогічний супровід дітей раннього та дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти; орієнтири освіти для сталого розвитку у професійній діяльності педагогів-дошкільників; формування готовності майбутніх фахівців дошкільної освіти до створення інклюзивного середовища у ЗДО; впровадження інноваційних технологій в освітній процес ЗДО; національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в умовах сьогодення» актуальні проблеми підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Збірник наукових праць адресований науковцям, магістрам освіти, педагогам-практикам, фахівцям у галузі дошкільної та професійної освіти, майбутнім вихователям та вихователям ЗДО.

За достовірність фактів, дат, назв, посилань на літературні джерела тощо відповідальність несуть автори матеріалів

УДК 371.134/373.21:005.342(063)

© Л.В.Зданевич, О.С.Мисик, Н.М.Миськова,

Л.О.Онофрійчук, Л.С.Пісоцька, В.В.Розгон, 2024

© Кафедра дошкільної педагогіки, психології та фахових методик, 2024

© Факультет дошкільної освіти та психології, 2024

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2024

у пізнанні суспільного довкілля та формуванні соціально-громадянської компетентності. У зв'язку з цим, особливого значення набуває процес особистого та соціального становлення дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення загалом та безпосередньо корекційно-педагогічна робота з дітьми старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення з метою формування їхньої соціально-громадянської компетентності. Проектна технологія є необхідною для компенсації наявних в особистості дитини психосоціальних обмежень, викликаних загальним недорозвиненням мовлення, та формування її соціально-громадянської компетентності задля особистісного та соціального становлення та інтеграції в різноманітні соціальні групи.

Список використаних джерел

1. Беленька Г., Коваленко О., Шинкар Т. Якість дошкільної освіти в Україні та країнах ЄС: параметри виміру та методичний супровід. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 2020, № 72. Т.1, С. 33-39.
2. Веракса М., Веракса О. Організація проектної діяльності в дитячому садку: нормативні проекти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. №3. 2010. С.61-67.
3. Гавриш Н.В. Розвиток мовленнєвої творчості в дошкільному віці. Донецьк : ТОВ «Лебідь», 2001. 218 с.

Маліновська Наталія Василівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Рівненський державний гуманітарний
університет

ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ СУПРОВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ

В умовах модернізації національної системи дошкільної освіти набуває значущості проблема якісної професійної підготовки висококваліфікованих фахівців дошкільного

профілю, здатних до ефективного супроводу освітньо-мовленнєвої діяльності в групах дітей раннього віку.

Лінгводидактичний супровід підготовки майбутніх вихователів до розвитку мовлення дітей раннього і дошкільного віку відбувається в процесі опанування здобувачами вищої освіти мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін. Зосередимо увагу на лінгводидактичному супроводі викладання освітнього компонента «Дошкільна лінгводидактика».

Визначимося з поняттям «лінгводидактичний супровід підготовки майбутніх вихователів до розвитку мовлення дітей раннього віку». На нашу думку, це процес взаємодії викладача дошкільної лінгводидактики закладу вищої освіти та здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спрямований на засвоєння майбутніми вихователями ЗДО лінгводидактичних знань, умінь і навичок; оволодіння нормативним українським літературним мовленням, формулами мовленнєвого етикету; озброєння інноваційними методиками розвитку мовлення і навчання рідної (української) мови дітей дошкільного віку; формування професійно-мовленнєвої компетентності майбутніх вихователів ЗДО [6, с. 103].

Пріоритетним завданням лінгводидактичного супроводу підготовки майбутніх вихователів є формування професійно-мовленнєвої готовності до навчання дітей рідної мови, тобто «системи сформованих професійно-мовленнєвих знань, умінь і навичок та комплексу індивідуально-психологічних властивостей особистості» [2, с. 20-21].

Освітній компонент «Дошкільна лінгводидактика» посідає важливе місце у структурі підготовки майбутнього фахівця дошкільної галузі в Рівненському державному гуманітарному університеті. Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти професійно-мовленнєвих компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта».

Один із змістових модулів «Становлення і розвиток мовлення дітей раннього віку» освітньо-професійної програми з дошкільної лінгводидактики передбачає опанування здобувачами вищої освіти тем: «Загальна характеристика мовленнєвого розвитку на етапі раннього дитинства. Розвиток мовлення дітей першого року життя», «Розвиток мовлення дітей

другого року життя», «Розвиток мовлення дітей третього року життя».

Здобувачів вищої освіти ознайомлюють з особливостями становлення і розвитку мовлення дітей першого, другого і третього років життя: передмовленнєвими стадіями (гукання, гулення, трелі, белькіт), специфікою розуміння мовлення дорослих, оволодіння активним мовленням (звуковимова, словник, граматична будова мовлення, діалогічне, монологічне мовлення; висвітлюють методiku розвитку мовлення дітей раннього віку. Звертаємо увагу здобувачів вищої освіти на тому, що в ранньому віці закладається фундамент мовленнєвого розвитку дитини. Своєчасний розвиток мовлення дитини, у свою чергу, є підґрунтям розвитку мислення, психічного і розумового розвитку особистості дитини. Затримки і вади мовлення негативно впливають на психіку дитини і особливо на формування навичок спілкування з іншими дітьми, ведуть до замкненості, відчуженості малюка, негативно позначаються в подальшому перебуванні дитини в дошкільному закладі і першому класі школи. Подаємо орієнтовні показники розвитку мовлення дітей раннього віку, розкриваємо зміст, завдання і методiku розвитку мовлення дітей на кожному віковому етапі: першому, другому, третьому роках життя [5; 6]. Майбутні вихователі повинні оволодіти уміннями проектувати, конструювати та ефективно використовувати сучасні форми, методи і засоби розвитку мовлення і навчання дітей раннього віку рідної мови.

У процесі опанування програмного матеріалу модуля здобувачів вищої освіти орієнтують на те, що дослідження учених (А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Гурковська, Л. Калмикова, К. Крутій та ін.) є орієнтиром вихователям в організації освітньо-мовленнєвої діяльності з дітьми раннього віку.

Закріплення теоретичного матеріалу з теми модуля відбувається на практичних, лабораторних заняттях, у процесі організації самостійної та індивідуальної роботи.

Для самостійної роботи здобувачів вищої освіти розроблено навчально-методичне забезпечення: структурно-логічні, структурно-опорні та блок-схеми, структурні таблиці, види та тематику індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ), практичний вимір на педагогічну практику, запитання для самоконтролю, тезаурус, література до теми [1; 5].

Ефективність лінгводидактичного супроводу підготовки майбутніх фахівців до розвитку мовлення дітей раннього віку залежить від чіткого алгоритму, за яким здобувачі вищої освіти визначають рівні власних уявлень та обізнаності про закономірності розвитку мовлення дітей раннього віку; розуміють диференційований відбір ефективних форм взаємодії з дітьми; готові моделювати форми партнерської взаємодії з батьками вихованців; апробують кейси різних форм взаємодії під час виробничої практики в групах раннього віку; презентують позитивний досвід у різних освітніх колах [4, с. 54].

Важливим є також усвідомлення майбутніми вихователями необхідності здійснення мовленнєво-діяльнісного та діяльнісно-особистісного підходів до розвитку мовлення дітей раннього віку. Зазначимо, що мовленнєво-діяльнісний підхід вимагає організації активної пізнавально-мовленнєвої діяльності дітей із першого року життя та групах раннього віку в закладі дошкільної освіти. Діяльнісно-особистісний підхід передбачає реалізацію принципу індивідуального підходу, організацію індивідуальних занять з мовленнєвого розвитку дитини з поступовим збільшенням кількості дітей на одному занятті до 2-4, надалі до 8-10 (третьій рік життя) [3].

Таким чином, лінгводидактичний супровід підготовки майбутніх вихователів до розвитку мовлення дітей раннього віку є необхідною умовою формування їхньої професійної компетентності.

Список використаних джерел

1. Бенера В.Є., Маліновська Н.В. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей: навчально-методичний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 384 с.
2. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах. Підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с.
3. Богуш А.М., Маліновська Н.В. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього віку: навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 392 с.
4. Кондратовець Інна, Науменко Марина. Психолого-педагогічний супровід майбутніх вихователів з розвитку мовлення дітей раннього віку. *Освітологічний дискурс*.

розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку	375
...	
Максімов Шарон Д. Дослідження впливу воєнних подій на психоемоційне благополуччя дітей	380
...	
Малишева Д.Р. Роль проєктної технології у соціальному становленні дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення	385
Маліновська Н.В. Лінгводидактичний супровід підготовки майбутніх вихователів до розвитку мовлення дітей раннього віку	389
Малунова К.М. Формування сенсорно- пізнавальної, логіко-математичної і дослідницької компетентності у дошкільників шляхом використання блоків З. Дьенеша	393
Манжелій Н.М. Формування патріотичних почуттів у старших дошкільників засобами художньої літератури	397
Марєєва Т.В. Створення освітнього середовища групи для дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення з урахуванням принципів універсального дизайну	402
Матішак М.В. Управлінська компетентність майбутніх магістрів з дошкільної освіти: сутність і зміст поняття	410
Машкіна Л.А. Педагогічні умови використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти	413

.....

Наукове видання

**ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**IMPLEMENTATION OF MODERN TECHNOLOGIES IN THE
PROCESS OF ENSURING QUALITY TRAINING OF FUTURE
SPECIALISTS IN PRESCHOOL EDUCATION**

Збірник наукових праць

Відповідальний за випуск – **Зданевич Л. В.**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Упорядкування: **Олеся Мисик**

Літературні редактори: **Лариса Зданевич, Леоніда Пісоцька**

Художнє оформлення: **Лілія Онофрійчук**

Надруковано з оригінал-макетів авторів.

За достовірність фактів, назв, дат, посилань на літературні джерела тощо відповідальність несуть автори.

Здано до друку 22.02.2024 р.

Підписано до друку 20.02.2024 р.

Формат 60×84/16.

Гарнітура Bookman Old Style. Умови. друк. арк. 32,4

Тираж 200 прим. Зам. №2301/24

Набір здійснено у інформаційно-методичному центрі

